

Styre
Universitetsstyret

Arkivreferanse
2024/14848
Styresak
26/25

Dokumentdato
05.03.2025
Møtedato
13.03.2025

ORIENTERINGSSAK: Internrevisjonens årsrapport for 2024

Henvisning til bakgrunnsdokumenter

- [Instruks for internrevisjonen ved Universitetet i Bergen](#)
- [Styresak 91/23 Årsplan-internrevisjon 2024](#)

Saken gjelder

UiB har engasjert PwC til å være universitetets internrevisor og fastsatt instruks for internrevisjonens arbeid. I henhold til instruksen skal internrevisjonen arbeide etter en styrefastsatt årsplan, rapportere resultatet av enkeltrevisjonene fortløpende til administrasjonen, og periodisk oppsummere revisjonsarbeidet overfor styret. Internrevisor har i 2024 gjennomført revisjonsarbeidet i samsvar med styrets årsplan, og deres årsrapport legges frem i denne styresaken.

Revisjon knyttet til gjennomgang av klimaregnskapet ble rapportert til styret i juni, mens revisjonen av bidrags- og oppdragsfinansiert aktivitet ble presentert i november. Revisjonen av informasjonssikkerhet er gjennomført i to deler, hvor første del, som vurderte situasjonsforståelse, organisering og prioriteringer i forbedringsprogrammet, ble rapportert i juni.

Administrasjonen ba våren 2024 internrevisor om å vurdere universitetets arbeid med universell utforming innen IKT. Sluttrapporten med vurderinger og anbefalinger ble overlevert før sommeren.

Universitetsdirektøren redegjør i saksframlegget for hovedlinjene i arbeidet med oppfølgingen av årsrapporten.

Forslag til vedtak

Universitetsstyret tar internrevisjonens årsrapport til orientering.

Tore Tungodden

Universitetsdirektør

05.03.2025/Helge G. Høvik/Per Arne Foshaug/Christen Soleim

Saksframstilling

Styre
Universitetsstyret

Styresak
26/25

Møtedato
13.03.2025

Internrevisjonens årsrapport for 2024

Bakgrunn

UiB har engasjert PwC til å være virksomhetens internrevisor og fastsatt instruks for internrevisjonens arbeid. Internrevisor har i 2024 gjennomført revisjonsarbeidet i samsvar med styrets årsplan. Følgende revisjoner lå i planen:

1. Informasjonssikkerhet - del 1 og 2
2. Klimaregnskap (ferdigstilt og oppsummeres i vedlegg)
3. Bidrags- og oppdragsfinansiert aktivitet (planlagt høsten 2024)
4. Helhetlig administrasjon - forenklet rapportering (planlagt høsten 2024)

Informasjonssikkerhet del 1 og Klimaregnskap ble lagt frem for styret i møte i juni 2024 mens Bidrags- og oppdragsbasert aktivitet ble lagt frem i møte i november 2024. Administrasjonen ba våren 2024 internrevisor om å vurdere universitetets arbeid med universell utforming innen IKT. Sluttrapporten med vurderinger og anbefalinger ble overlevert før sommeren.

Universitetsdirektøren redegjør i saksframlegget for hovedfunn og internrevisors anbefalinger samt arbeidet med oppfølgingen av årsrapporten. UiBs oppfølging av Informasjonssikkerhet del 2 presenteres som del av egen sak til dette styremøtet (*«Status styrking av informasjonssikkerhet ved UiB mars 2025» sak 27/25*).

Helhetlig administrasjon - forenklet rapportering

Universitetet har de siste årene gjennomført flere tiltak med mål om å redusere rapporteringsbyrden de ansatte opplever. UiB ønsket med denne revisjonen å få vurdert hvordan rapporteringsbelastningen oppleves i organisasjonen med særlig søkelys på studieområdet og økonomiområdet.

Studieområdet

På studiesiden har problemstillingene i revisjonen vært rettet mot fakultetenes opplevelse av rapporteringstrykket, hvorvidt rapporteringen og prosessene rundt oppleves å ha nytteverdi, og om rapporteringsprosessene er tilfredsstillende tilrettelagte. Fokusområdene har vært rapportering knyttet til DBH og til de som følger av kvalitetssystemet for utdanningene.

Et hovedfunn i rapporten er at de intervjuede ikke opplever at det er et høyt rapporteringstrykk i organisasjonen, og at de i stor grad har forståelse for de behovene som ligger til grunn for de eksisterende rapporteringskravene. Fakultetene gir også uttrykk for at rapporteringomfanget i forbindelse med kvalitetssystemet er redusert ved at enkelte av rapporteringskravene ble tatt bort i forbindelse med

revisjonen i 2024. Det blir også gitt uttrykk for at emne- og programevalueringer oppleves som nyttige. Når det gjelder forenklete rapporteringskrav knyttet til kvalitetssystemet, har fakultetene i stor grad valgt å beholde tidligere rapporteringskrav for interne formål. Internrevisjonen påpeker at denne utviklingen har styrket fakultetenes eierskap til rapporteringen og økt deres forståelse for nytteverdien. Dette skyldes at skriftliggjøringen nå oppleves som en hensiktsmessig praksis de selv velger, snarere enn en pålagt oppgave fra sentralt hold.

Fakultetene etterspør bedre opplæring og veiledning i bruk av [Tableau](#) i forbindelse med emne- og programevalueringer. Det er utarbeidet et opplegg for opplæring som i for liten grad er brukt. Dette vil derfor markedsføres bedre for fakultet og fagmiljø.

Angående kvalitetsarbeidet i utdanningene er malen for programevalueringer revidert og lagt fram for Utdanningsutvalget i november 2024. Dette ble gjort etter at revisjonen var gjennomført. Malen ble gjennomgått i utdanningslederforum i februar. Den reviderte malen svarer ut flere av de problemstillingene som blir omtalt i Internrevisjonens rapport. Det følger av den at der det blir avdekket behov for endringer i studieprogram, skal dette gå fram av evalueringsrapporten sammen med forslag til tiltak og plan for oppfølging. Videre er spørsmålene knyttet til vurderinger av relevans og kontakt med arbeidslivet tydeliggjort i ny versjon. Den nye malen inneholder også lenker til rapporter i analyseverktøyene Tableau og Star, som er satt sammen spesielt med tanke på programevalueringer. Det vil nå rettes søkelys på veiledning i bruk av rapportene for å hindre uklarheter rundt dette.

Det er utarbeidet et opplegg for opplæring i bruk av rapportene i MittUiB, og temaet inngår som en del av opplæringen i [KUSK](#) (kompetanseutvikling for studiekonsulenter). Det gis også opplæring på forespørsel fra fakulteter og fagmiljøer. En vil nå følge opp at den nye malen blir tatt i bruk av fakultet og fagmiljø.

Økonomiområdet

Revisjonen har vurdert økonomirapportering på grunnbevilgning som både skjer fra institutt til fakultet og fra fakultet til fellesnivået (Økonomiavdelingen). Det rapporteres på avvik i tillegg til at det gis oppdaterte prognoser på årsresultat. Rapporteringen oppleves som lite tidkrevende, men det stilles spørsmål om frekvensen bør reduseres. Internrevisjonen anbefaler å spesielt vurdere hyppigheten på rapportering fra institutt til fakultet, og peker også på risiko for at viktige aspekter fra instituttrapporteringen kan gå tapt i fakultetets aggregerte rapportering. Når det gjelder kvaliteten på rapporteringen oppgir alle at denne er styrket, men at det fremdeles er utfordrende å utarbeide gode prognoser.

Når det gjelder frekvensen på rapportering fra institutt til fakultet er dette forhold som ligger til det enkelte fakultet å vurdere, men sammen med fakultetene arbeider Økonomiavdelingen med å legge til rette for enklere rapportering. Det er utarbeidet felles rapporteringsmaler som kan brukes både på institutt- og fakultetsnivå, og det arbeides med utvikling av rapporter som i større grad fanger opp sentrale indikatorer mer enn generelle økonomitall.

Rapporteringen knyttet til bidrags- og oppdragsbasert aktivitet er i stor grad gitt fra finanssør og kan i mindre grad påvirkes av UiB. Det pekes i tilbakemeldingene på at bedre systemstøtte ville bidratt til forenkling av arbeidet. Dette både i forhold knyttet til bedre integrasjoner mellom ulike deler av systemene, godkjenninger og bedre systemløsninger for forvaltning av for eksempel gjennomstrømningsmidler.

UiB har sammen med de øvrige BOTT-institusjonene tatt i bruk nye løsninger på økonomiområdet, og det arbeides fremdeles med systemutvikling og forbedring av løsningen innenfor avtalen som er inngått mellom BOTT og DFØ. Innspillene fra internrevisjonen tas med inn i dette arbeidet. Som del av innføringsarbeidet gjennomføres det kompetansehevingstiltak som også vil bidra til å øke effektiviteten i BOA-rapporteringen. Det er videre satt inn mer generelle tiltak for å styrke kompetansen til økonomer som arbeider med eksternfinansierte prosjekter. Høy turnover er også en utfordring, og det arbeides sammen med fakultetene med ulike tiltak for å rekruttere og beholde økonomer for på den måten å etablere stabil kompetanse på dette komplekse området.

Øvrig rapportering

Internrevisjonen har etter gjennomgangen også gjort observasjoner og vurderinger av noen mer generelle områder. I dette inngår styringsdialogen, høringer, ad hoc-bestillinger på rapportering fra ulike råd og utvalg, rapportering knyttet til HMS og læringsmiljø samt rapportering av FoU-aktivitet til SSB.

Styringsdialogen mellom UiB sentralt og fakultetene er i hovedsak knyttet til tre møter i året. To av møtene har søkelys på budsjett og økonomioppfølging. Tema er både generelle satsinger og utfordringer for UiB og spesielle saker knyttet til det enkelte fakultet. I tillegg gjennomføres det et årlig dialogmøte som del av studiekvalitetsarbeidet, og møter annet hvert år om forskerutdanningen. Styringsdialogen har ikke vært et hovedtema for denne revisjonen, og respondentene opplever generelt at dialogmøtene har verdi. Samtidig peker revisjonen på at enkelte institutter opplever at styringsdialogen med fakultetene i mindre grad har nytteverdi for deres egen styring, og at det kan være rom for å vurdere hvordan møtene best kan innrettes for å dekke behovene på ulike nivåer. Instituttene utarbeidelse av studiekvalitetsmeldingen følges også opp i egne med dialogmøter med fakultetsledelsen.

Høringer, enkeltbestillinger på rapportering fra ulike råd og utvalg og rapportering knyttet til HMS og læringsmiljø omtales også i rapporten. Respondentene har forståelse for at dette er viktige oppgaver, men det er viktig at de som initierer disse oppgavene har forståelse for at dette samlet sett kan være krevende å følge opp. Det er en opplevelse av at det er gjort tiltak for å avhjelpe dette, men at det fremdeles er potensiale for forbedringer gjennom tilrettelegging og bedre koordinering. Rapportering av FoU-aktivitet til SSB oppleves som krevende, og revisjonen peker på at det kan være rom for en mer hensiktsmessig og samkjørt rapporteringsprosess for å redusere arbeidsbelastningen.

Universitetsdirektøren sine kommentarer

Internrevisjonens rapporter gir verdifulle innspill til kvalitetsforbedring ved UiB. Revisjonen bekrefter at arbeidet med å forenkle og redusere intern rapportering har hatt effekt, og at det totale rapporteringstrykket ikke oppleves som urimelig. Samtidig peker revisjonen på at det fortsatt finnes forbedringsmuligheter i enkelte prosesser, og at ytterligere tilrettelegging kan bidra til mer effektiv ressursbruk. Samtidig er det viktig å videreføre arbeidet med å forenkle og koordinere rapporteringen for å sikre hensiktsmessig ressursbruk på alle nivå.

Internrevisjonen har fanget opp innspill fra mer enn 30 respondenter på ulike nivåer i organisasjonen. I tillegg til konkrete innspill på studie- og økonomiområdet er også noen andre mer generelle områder omtalt. Gjennomgående opplever respondentene at rapporteringen innenfor det enkelte område har verdi og er godt tilrettelagt, men vi blir også gjort oppmerksomme på at det totalt sett kan oppleves omfattende.

Det er derfor viktig å videreføre arbeidet med å forenkle og koordinere den interne rapporteringen og ha bevissthet om involvering i høringer og i saker der fagmiljøene inviteres til å avgi informasjon.

05.03.2025/Helge G. Høvik/Per Arne Foshaug/Christen Soleim

Vedlegg:

Internrevisjonens årsrapport for 2024

Styret ved Universitetet i Bergen
Kopi: Universitetsdirektør

28.02. 2025

Internrevisjon - årsrapport for 2024

Innledning

Internrevisor skal i henhold til vedtatt internrevisjonsinstruks utføre sitt arbeid etter en styrefastsatt årsplan. I henhold til instruksen skal internrevisjonen rapportere resultatet av enkeltrevisjonene fortløpende til administrasjonen, og periodisk oppsummere revisjonsarbeidet overfor styret.

Internrevisjonen avlegger med dette sin årsrapport for 2024. Årsrapporten inneholder en samlet oversikt over internrevisjonsarbeidet i 2024, samt oppsummeringen av revisjonsrapportene som er ferdigstilt siden forrige styremøtedeltakelse fra internrevisor (november 2024).

Vi bekrefter også innledningsvis at:

- Vi i perioden ikke har avdekket forhold som har påkrevd umiddelbar rapportering til styret.
- Det har i perioden blitt lagt godt til rette for internrevisors arbeide, og det har ikke oppstått hindringer i utførelsen av vårt instruks.

Gjennomføring av revisjoner 2024

Internrevisor har i 2024 gjennomført revisjonsarbeidet i tråd med styregodkjent årsplan.

- Klimaregnskap - rapportert til styret i juni 2024
- Bidrags- og oppdragsfinansiert aktivitet – rapportert til styret i november 2024
- Informasjonssikkerhet - del 1 - rapportert til styret i juni 2024
 - Del 1 bestod av en innledende vurdering av situasjonsforståelsen som ligger til grunn for forbedringsprogrammet, organiseringen av forbedringsprogrammet og handlingsplanen/prioriteringene.
- Informasjonssikkerhet - del 2 – ferdigstilt og oppsummeres i vedlegg
 - Del 2 bestod av en avsjekk av fremdrift og testing av et utvalg viktige kontrolltiltak utover i organisasjonen ift. om de er implementert og fungerer som forutsatt.
- Helhetlig administrasjon - forenklet rapportering – ferdigstilt og oppsummeres i vedlegg

Annen bistand 2024

Administrasjonen ba våren 2024 internrevisor om å gjennomføre et bistandsoppdrag knyttet til å gjennomgå universitetets arbeid for å ivareta krav til universell utforming innenfor IKT. Endelig rapport med vurderinger og anbefalinger ble overlevert administrasjonen før sommeren 2024.

Med vennlig hilsen
Internrevisjonen / PricewaterhouseCoopers AS

Jonas Gaudernack
Partner, PhD

Vedlegg:

- Sammendrag fra revisjonsrapport – Helhetlig administrasjon - forenklet rapportering
- Sammendrag fra revisjonsrapport – Informasjonssikkerhet – del 2

Disclaimer / ansvarsbegrensning

Denne rapporten er utarbeidet for UiBs interne bruk i forbindelse med vårt oppdrag som virksomhetens internrevisor i samsvar med avtale datert 3.7.2023.

Styre og rektor har det overordnede ansvar for å etablere, utvikle og vedlikeholde en forsvarlig internkontroll i virksomheten. Tilsvarende har de en plikt til å følge opp at sviktende forhold i virksomhetens internkontroll blir rettet opp. Internrevisjonen skal bistå styre og rektor med å ivareta deres ansvar for å se etter at internkontrollen er forsvarlig. Internrevisjonen skal være en uavhengig, objektiv bekreftelses- og rådgivningsfunksjon som har til hensikt å tilføre merverdi og forbedre organisasjonens drift. Våre vurderinger bygger på faktainformasjon som har fremkommet i intervjuer med UiBs ansatte og i dokumentasjon som UiB har gjort tilgjengelig for oss.

PricewaterhouseCoopers (PwC) har ikke foretatt noen selvstendig verifisering av informasjonen som har fremkommet, og vi innestår ikke for at den er fullstendig, korrekt og presis. Rapporten inneholder materiale som er konfidensiell for UiB og PwC. UiB har rett til å benytte informasjonen i denne rapporten i sin virksomhet, i samsvar med avtalen mellom UiB og PwC. PwC påtar seg ikke noe ansvar for tap som er lidt av UiB eller andre som følge av at vår rapport eller utkast til rapport er distribuert, gjengitt eller på annen måte benyttet i strid med disse bestemmelsene eller avtalen. Ved deling av hele eller deler av rapporten skal UiB sikre at enhver ansvarsfraskrivelse PwC har inkludert eller senere ønsker å inkludere i rapporten, blir gjengitt i sin helhet i alle eksemplarer som deles.

UiB får rettighetene til resultatet av oppdraget, mens PwC beholder opphavsrett og alle andre immaterielle rettigheter til alt bakgrunnsmateriale, herunder, men ikke begrenset til, ideer, konsepter, modeller, informasjon og know-how som er utviklet i forbindelse med vårt arbeid. UiB kan ikke videreutvikle resultatet under PwC logo. Enhver handling som gjennomføres på bakgrunn av vår rapport foretas på eget ansvar.

Vedlegg: Sammendrag av internrevisjonsrapport: Helhetlig administrasjon – Forenklet rapportering

Bakgrunn, formål og innretning

Universitetet har de siste årene gjennomført flere tiltak med mål om å redusere rapporteringsbyrden de ansatte opplever. UiB ønsket å få vurdert hvordan den rapporteringsbelastningen oppleves i organisasjonen, med særlig fokus på studieområdet og økonomiområdet.

Revisjonens formål har vært å gi innsikt og anbefalinger som kan bidra til å sikre hensiktsmessige og effektive prosesser og omfang for rapportering fra fakultetene og internt på fakultetene, gitt eksterne krav og interne behov som skal ivaretas. Revisjonen har hatt et nedenfra-og-opp perspektiv, der vi ønsket å forstå hvordan rapportering foregår og oppfattes sett fra de som produserer rapporteringen.

Sentrale temaer har vært hvordan arbeidet med rapportering er organisert på fakultetene, hvorvidt rapporteringen brukes videre eller er mest til orientering, i hvilken grad den oppleves å gi nytteverdi for mottaker og rapporterende part, i hvilken grad det er variasjon i rapporteringspraksis mellom fakultetene, hvor godt systemstøtte er tilrettelagt for å understøtte rapporteringsprosessene, samt hvordan fakultetene og underliggende enheter opplever det samlede rapporteringstrykket.

Hovedinntrykk

Revisjonens samlede inntrykk er at organisasjonen oppfatter at rapporteringstrykket har gått ned, og at det totale rapporteringstrykket ikke oppleves å være urimelig høyt på universitetet. Økt bruk av teknologi og bedre systemstøtte for rapportering har bidratt til mindre manuell registrering og sammenstillinger, og at mer informasjon hentes ut direkte på sentralt nivå uten behov for at fakultetene må oversende rapportering. Både innenfor økonomi- og studieområdet oppgir de intervjuede i hovedsak at de har forståelse for behovene som ligger til grunn for eksisterende rapporteringskrav. De fleste uttrykker også at de selv har nytteverdi av rapporteringen. Det gir både anledning til å synliggjøre aktiviteter og resultater oppover i organisasjonen, samt at de bruker rapporteringen som et element i egen evaluering av status og behov for forbedringer. Når det gjelder forenklete rapporteringskrav fra UiB sentralt knyttet til kvalitetssystemet for utdanning, har fakultetene i stor grad valgt å beholde tidligere rapporteringskrav for interne formål. Internrevisjonen ser at denne utviklingen har bidratt til at fakultetene har fått mer eierskap til rapporteringen og bedre forståelse for nytteverdien, ved at slik skriftliggjøring er noe de selv vurderer som hensiktsmessig fremfor at det er pålagt fra sentralt hold.

Revisjonen avdekker likevel endel forbedringsmuligheter for forenklinger av rapportering innen enkeltområder:

- Månedlig økonomirapportering fra instituttene til fakultetene oppleves fra begge sider å gi begrenset verdi slik den benyttes i dag, da det skjer få vesentlige endringer fra måned til måned på instituttnivå, og instituttene i stor grad gjenbruker samme forklaringer når de skal forklare avvik. Fakultetene tar selv ut tallgrunnlag som brukes i deres egen rapportering, og instituttene økonomirapportering brukes i liten grad når fakultet skal lage sin perioderapport. En endret frekvens eller innretning på denne rapporteringen kan frigjøre tid som kan brukes på årsaksanalyser og å eskalere særskilte avvik.
- BOA-rapportering styres av eksterne krav, men oppfattes å ha betydelig rom for effektivisering. Mer effektiv uthenting av informasjon vil fordre bedre systemstøtte enn i dag.
- Det gjøres FoU rapportering til SSB som mange opplever de ikke har grunnlag for å rapportere på, og innrapporteringen oppfattes å være estimering i beste fall. Her bør det vurderes om mer hensiktsmessig og mindre desentralisert rapporteringsprosess kan oppnås.
- Omfanget av høringer er i dag stort, og dette oppfattes å være viktig samtidig som det krever mye tid. Det oppfordres til at man i større grad forbereder forslag til høringssvar før det sendes ut, slik at enhetene kan velge om man vil gi høringssvar eller stille seg bak forslaget.
- Det kommer tidvis ad-hoc bestillinger om rapportering fra ulike råd, utvalg og nettverk, og det kan være vanskelig å vite hvilken prioritet disse skal gis i en hektisk hverdag. Evt nedprioritering av enkelte bestillinger vil kunne frigjøre tid. Det etterspørres føringer for slike prioriteringer.

- Mangelfull integrering mellom verktøy for budsjettering og verktøy for registrering av faktisk tidsbruk fører til ekstraarbeid og redusert muligheter for styring av ressurser, og dermed redusert ressursutnyttelse.
- Tableau brukes som verktøy for uthenting av tallgrunnlag fra FS for ulike formål, og mye tid går med til slik uthenting og utarbeidelse av rapportering i forbindelse med rapportering som brukes til emne- og programevalueringer. Det er i dag endel usikkerhet rundt uthenting og bruken av tallmaterialet. Bedre veiledning i bruk av Tableau vil kunne spare tid, og samtidig bidra til mer konsistens og kvalitet i datagrunnlag for rapportering

Revisjonen har avdekket enkelte forbedringsmuligheter som handler om kvalitet fremfor forenkling av rapportering.

- Det fremkommer rom for å styrke veiledning i bruk av tallgrunnlag som brukes for programevalueringer. Programevalueringene skal blant annet inneholde vurderinger av arbeidslivsrelevans, men det fremstår uklart for organisasjonen hvordan dette skal vurderes og det er lite datagrunnlag å bygge på i dag.
- Internrevisjonen vurderer også at fakultetene i hovedsak har etablert gode mekanismer for evalueringer på emne- og programnivå, men det fremstår som organisasjonen i mindre grad har fokus på hvorvidt evalueringene faktisk fører til tiltak og forbedringer.
- Styringsdialogen er en viktig kanal for rapportering, og det fremkommer at enkelte institutter oppfatter at styringsdialogen med fakultetet i liten grad har nytteverdi for dem selv i sin styring. Internrevisjonen oppfatter at det kan være behov for å se på hvordan disse innrettes med tanke på agenda, tematikk, fremover- vs bakoverfokus, rapportering vs diskusjoner etc.

Hovedanbefalinger

1. UiB bør gjennomføre tiltak for å styrke verdien i økonomirapporteringen fra instituttene til fakultetene, og vurdere om en redusert rapporteringsfrekvens i kombinasjon med mer dypgående analyser kan være hensiktsmessig.
2. UiB bør vurdere hvordan systemstøtte kan styrkes for mer effektiv BOA-rapportering i henhold til eksterne krav.
3. UiB bør vurdere hvorvidt FoU statistikkrapportering til SSB kan utføres på en mer ressurseffektiv måte ved at færre involveres enn i dagens prosess.
4. UiB bør vurdere om høringsrunder kan gjøres mindre ressurskrevende for organisasjonen gjennom at forslag til høringssvar i større grad lages før høringen går ut, slik at organisasjonen kan velge om man vil gi høringssvar eller stille seg bak forslag til svar.
5. UiB bør styrke veiledning knyttet til hvordan ulike rapporter i Tableau kan brukes i ulike emne- og programevalueringer for redusert usikkerhet og mer konsistens og kvalitet i datagrunnlag for rapportering.